

Світи і лабіринти

КУПИТИ

«В далекому майбутньому після видалення мозкової пухлини інноваційним методом пацієнт втрачає пам'ять і дружина приводить чоловіка у спеціальний медичний центр, щоб відновити йому спогади. Що б ви думали, якби відчували, що зі світом навколо вас щось не так? Що б ви робили, якби згадували минуле, якого ніколи не було?» - так сконденсовано передано сюжет в анотації до книги Ірини Червінської. Але це далеко не все...

«Скільки хвилин потрібно, щоб розгадати загадку предмета, який невідь-звідки з'явився там, де найменше на нього чекали? Мабуть, доти, доки не відвернуть увагу сторонні рухи чийогось тіла. Особливо вихоплюють із задуми рухи тих тіл, про які знаєш, що вони швидше за все уже мертві».

І чи це предмет з'явився невідь-звідки, чи головний герой, чи, може, читач?..

Головний герой, ніби канатоходець. І ходить він по нервах читача, натягнутих між різними реальностями, вимірами, часами, просторами та ідентичностями.

Читач, відкривши цю книгу, приречений на запаморочливі переміщення її кротовими норами. Та й хіба може бути інакше, коли закони природи спотворені, коли все відбувається у мозку, враженому алкогольними випарами та хворобою? А якщо паразитами свідомості?.. І хіба можна бути на 100% переконаним, що Ви не персонаж чийогось спотвореного мозку? Озирніться навколо, подивіться на цей шалено-абсурдний світ. Ви досі переконані? Тоді краще не заходьте на територію лабіринтів.

– Боже, як тепер все... – прошепотів хлопець.
– А от оце слово я не раджу використовувати, воно під категоричною заборобою. Ти ж не хочеш, аби я повідомила про тебе відповідним органам,
– вочевидь, «дружина» таки почула його шепіт.
– Люди давно вже його не згадують. Він зрікся нас.
– Це як?
– А отак. Сто вісімдесят років тому, як ти можеш знати, нам про це повідомила Іларіона.
– А це хто?
– Далі тобі все наново пояснювати, – роздратовано зітхнула рудоволоска.
– Іларіона – це єдина у своєму роді, філософія і вчена, прогресивна неопозитивістка...
– Нео...хто?
– Не перебивай. Вона за допомогою наукових фактів довела, що бога немає, що він ніколи не існував. Це був справжній релігійний переворот – смерть бога знайшла своє втілення не лише на папері. Команда науковців, яка працювала під керівництвом Іларіони, винайшла надпотужний телескоп. Вони показали людям кінець Всесвіту, а потім їхні учні придумали інаємодулятор і просвітили ним усі пласти паралельних вимірів. Виявилось, що там – порожнеча. Нема нічого – ні ангелів, про які ще наші прабабусі розказували, ні різних духів. Ні-чо-го! Ми у всесвіті самі.

СВІТТИ
І ЛАБІРИНТИ

Ірина Червінська

Ірина Червінська

СВІТТИ
І ЛАБІРИНТИ

Ірина Червінська

СВІТИ І ЛАБІРИНТИ

Трилер

Чернівці – 2017

ББК 84(4УКР)7-8Червінська-47

Ч 45

Червінська, Ірина

Світи і лабіринти : трилер / Ірина Червінська. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2017. – 224 с.

ISBN 978-617-614-156-3

В далекому майбутньому після видалення мозкової пухлини інноваційним методом пацієнт втрачає пам'ять і дружина приводить чоловіка у спеціальний медичний центр, щоб відновити йому спогади. Що б ви думали, якби відчували, що зі світом навколо вас щось не так? Що б ви робили, якби згадували минуле, якого ніколи не було?

ББК 84(4УКР)7-8Червінська -47

Жодну частину з цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва.

ISBN 978-617-614-156-3

© Видавництво «Книги – ХХІ», 2017

© Ірина Червінська, *текст*, 2017

© Анна Стьопіна, *обкладинка*, 2017

Усі права застережено

**СВІТЛІ
І ЛАБІРИНТИ**

I

– Ні. Це все не те. Не так. Воно має бути не так.

Чай вистигав. Цвірінькали горобці. Було літо.

– Ну от нащо ти накреслив той кут? Ти хочеш малювати квіти чи бути другим Пікассо?

Ложечка дзенькнула до стінки горняти і вляглася на столі.

– Уммм... з лаймом воно і справді смачніше, – прицмокнув. – Не збрехала Григорівна. Уммм... – голосне сьорбання чоловіка різало слух.

Хлопець зрозумів, що ця робота, на думку Остаповича, безповоротно й навіки зіпсована. Тому він зняв її з мольберта й почепив на те місце чистий акварельний аркуш. Вкотре один і той самий малюнок починався з легких розчерків олівця.

Літній чоловік став з чашкою за спиною у хлопця. Тепер його сьорбання дещо стихло.

Олівець літав по білому тлу, ніби метелик зачіпає крильцями різні поверхні. Цвірінькали горобці. Надворі кричали діти. Було літо.

– Ну от що ти знову робиш?!

Рука несподівано ковзнула й залишила кульгаву чорну лінію на білому.

– Ти художник, а не кресляр. Нащо тобі стільки гострих кутів? Треба малювати плавно. І жити треба плавно.

Чаю в горнятку майже не лишилось. Цвірінькали горобці. Під вікнами голосно сперечалися діти. Велосипед дзеленчав дзвіночком: дзінь-дзінь. Було літо.

Плавно. Плавно. Усе має бути плавно. А в дитинстві вони з братом ходили у плавні ловити раків. Раки щипали клешнями, а потім червоніли в окропі. Тепер над братом червоніють штучні маки – колись вони їли клешнатих, а згодом *рак* з'їв і його.

Маки! Це мають бути маки! Тендітні, ледь прив'ялі пелюстки розсипом по підлозі, немов клаптики тонкого червоного паперу.

Бажання заволоділо руками. Кришечка від коробочки з гуашшю впала й покотилась. Пензель увійшов у фарбу стрілою, що враз

розкрилась, і виявилось, що то волосяна парасолька. Грубими мазками хлопець вкривав білину паперу. Короткими. Ніби кров'ю писав.

– Ну і що знову таке?! Чому червоний?! Це банально – червоні маки. Креативніше треба! Жовті, наприклад. Чи блакитні. Чи взагалі різнокольорові. Ти не пишеш натюрморт! З голови добувай ідею. З голови! Чи вона у тебе тільки для того, щоб їсти?

Наступний аркуш. Клацнула кнопка на електрочайнику. Несподіваний порив вітру здійняв у повітря штори й пилюку. Стукнулося горня глухим звуком об стіл. Цвірінькали горобці. Галасували діти. Велосипедний дзвіночок невблаганно віддалявся: дзінь-дзі... Було літо.

Але ж чого цей чоловік бурчить?! Хлопець ніколи не мав особливої любові до реалістичного зображення з натури! Але і до дадаїстів, імпресіоністів, постмодерністів йому було абсолютно байдуже. Він про них і не чув ніколи, хоч і ходив у дитинстві на гурток образотворчого мистецтва і вчитель навіть хвалив його роботи. Та мазюкати застигли яблука і сині Карпати з калиною на вершинах, як він називав ті гурткові вправи з малювання, хлопець теж не дуже любив.

Але ці маки – це інша річ. Він зображав їх так, як уявляв, і їх нікому не можна чіпати.

Та цього разу, хоч і плавно, але плавні назад не повертались. Не хотіли. Тож нехай будуть блакитні. Але не маки – минуло бажання. Нехай будуть... орхідеї. Квіти краси та смерті. А тепер треба старанно вивести кожную рисочку, кожен штришок прокласти так, аби ці квіти здавалися космічними, а оксамитовість їхніх пелюсток відчувалась на дотик. Колись так само хлопець фанатично запам'ятовував кожную рисочку обличчя перед тим, як опустилось віко.

Трагічна краса смерті пройшла попри нього двічі. Вдруге біль так сильно не дошкуляв. Одне нерозуміння, для чого голосити, якщо ріки сліз – це не ріки води живої. А насправді воскресити тих, кого колись любили, можуть лише спогади, добре закарбовані в якійсь там частині мозку, яка відповідає за експліцитну¹ пам'ять. Сльози йому тільки б завадили уважно та прискіпливо оглядати знову й знову усі деталі образу: чорні кучері, білу сукню, го-

---

¹ Декларативна пам'ять, свідоме відновлення минулого, запам'ятовування фактів, подій.

стренькі нігтики на довгих жовтих пальцях. І взагалі це тіло в труні й близько не нагадувало його перше серйозне кохання. Вона ж мала стати його дружиною! Та він давно позбувся звички носити її фотокартку в гаманці.

Хлопець уже навіть не слідкував, як він кладе мазки. Пензлик рухався окремо від думок.

– Ну що з тобою сьогодні? Ну які орхідеї? Та їх малюють геть усі, кому не ліньки! До сраки ту мазанину! Ще раз давай!

Руки затрусилися. Пензлик і палітра впали на підлогу.

– О, воно ще й незграба! – гаркнув Остапович. – Потім підлогу за собою помиєш, якщо в тебе руки зі сраки ростуть. На, – чоловік простягнув хлопцеві упаковку мокрих серветок, – повитирай наразі, бо ще станеш туди і рознесеш усю фарбу по квартирі. Боже, з якими ідіотами доводиться працювати! – він театральньо здійняв руки до стелі.

Хлопець заходився прибирати.

Чайник відбулькав своє. Задзюрчала вода, затоплюючи чайне листя в горнятку. Ложечка блискучим металом прорізала окріп. Вітер стих. Штори завмерли. Чоловік у літах напружено задмухав на щойно заварений чай. Не

наважувався надпити. Тільки сопів. У дворі пищали діти. Якась істеричка верещала на сина. У під'їзді зі сварливим скреготом відчинились і зачинились двері. Цвірінькали горобці. Було літо.

Знову все спочатку.

Але молодий художник відчув, що цього разу з барвами йому не по дорозі. Рука поспішливо ухопила вуголь.

– Як твій делірій? Галюцинацій більше нема?

Хлопець заперечливо похитав головою.

Літній чоловік нарешті наважився, сьорбнув і скривився.

Та ні. Його вже не зачіпають подібні питання. Справді, минуло не так багато часу відтоді, коли він відбивався від чортів посеред вулиці, плутаючи їх з реальними людьми. Весело було. Своєрідний транс. Відкриваються усі чакри й не чакри. Починаєш відчувати бога в собі, а швидше, себе богом. Починаєш бачити, яким світ є насправді та ким він заселений. А потім його позбавили того «третього ока». Тиждень абстинентного синдрому й крапельниць випалили та вимили всю чудодійну силу делірію. Художню творчість призначили, як додаткову терапію.

Але яка там у диспансері була санітарка! Мрія кожного портретиста. М'які риси обличчя. Відкрите чоло. Великі здивовані очі. Маленький носик без горбиків. Гостреньке підборіддя. Пухкі губи. Прямий водоспад русьвого волосся. За її постаттю усі голови у відділі повертались. А вона відмовляла. І йому відмовила. А які вона могла мати стосунки із запойним алкашем?

– Правду мені казали, що ти нездара! Що ти малюєш? Ти мені вже сто аркушів за кілька днів зіпсував! Домовлялися ж про квіти. А воно якусь Дусю з четвертого поверху наркології шкрябає!

Горнятко сильно вдарило об стіл. Чай вихлюпнувся й утворив калюжки на коричневому тлі.

– Я не маю більше з тобою ніякого терпіння! Нащо ті портрети? Ми мали завдання – незвичайні квіти! Квіти!!! Ти хоча б значення того слова знаєш? Придурок.

Лице хлопця вкрилося червоними плямами від гніву. Тіло напружилося натягнутою струною. Кавалок вугля в руці обернувся на чорний попіл. Заскреготіли зуби.

– Послав мені божок ваш палатний, лікар ваш охрінувший, нездару з нездар, який сільських

Дусьок фігачить на дорожезному папері. Я його за кордоном дістаю! Хто мені за нього заплатить? Ти?!

Літній чоловік боляче тицьнув пальцем хлопцеві між лопатки.

– Алкаш кончений. Пішов звідси!

Знову прилетів вітер і поставив жовті што-ри сторчма. Пилюка знадвору ввірвалася до кімнати. Двері в під'їзді скрипіли й гупали. Десь задзеленчав мобільний і чиясь бабуся голосно відповіла: «Альо!» Хтось колисався на іржавій гойдалці. Її не змащені нутроці натужно постогнували й посвистували. Повернувся з далеких мандрів велосипедний дзвінок: дзінь-дзінь-дзінь. Верещали, сміялися діти. Якась ненормальна матюкала сина. Малий ревів: «Ну ма-а-а-а-а-а-а-и-и-и-и-и!» А з мольберта дивилась одним оком недомальована санітарка. І мозок закипів. Рука вхопила олівець і з усієї сили ввігнала його гострим кінцем в око літнього чоловіка. Інстинктивно той схопив хлопця за зап'ястя і намагався відтягнути від себе, але нападник навалився на художника усією масою тіла і сунув його доти, доки Остапович не перечепився. Чоловік, щоб зберегти рівновагу, відпустив хлопця, а той скористався моментом і штовх-

нув художника. Сивань змахнув руками й упав навznak, вдарившись головою об кут журнального столика, і завмер.

Хлопець подивився на нерухоме тіло літнього чоловіка, як із ушкодженого ока кров витікає на строкатий килим, переступив його і попрямував до виходу.

– Я не нездара. Я – Пікассо.

Цвірінькали горобці. Було літо.

***

Нуль натуральності. В її образі було нуль натуральності. Щось химерне таке, як горгульї на старих будинках.

Після всього, що сталось, він міг піти тільки до неї. До її кудлатих антенок на голові, які вона називала волоссям. До її білої, як молоко корови, шкіри, густо всіяної веснянками. До її вічно нахімічених червоною помадою тонких губ. До її кістлявих рук і ніг, ніби вона місяцями нічого не їла. До її сірих з поволокою та з вічно розширеними зіницями оченят, густо підведених чорним олівцем над синцями від хронічного недосипання, в яких засів дитячий інфантилізм. До її пласких, як дошка для прасування, грудей, що стирчали під майкою малими пуп'янками. До її джинсових шортів,

вимащених усім-на-світі, що тримались нижче пупця на чесному слові. До шару тонального крему на її обличчі, настільки щедро накладеному поверх дрібних прищиків та тих дурнуватих рудих плямок, що здавалося – стукнеш її легенько по потилиці й з обличчя посиплеться.

В її домі, як завжди, тхнуло пригорілими котлетами та чимось скислим. Вона жила абсолютною самотою. Навіть таргани давно виселилися з її квартири від незмінної пустки на кухні. Тільки цигарки й пляшка вина як математична константа її відособленості від глобального розчарування.

Нині вона була без тої бойової розкраски. Жінка нині пізно прокинулась, тому просто ще не встигла «набути пристойного вигляду». Вона якось дивно огледіла хлопця, розплилася у вимушеній посмішці й улесливо проказала:

– А хто ж це у нас?

– Віндзори чекають первістка!

– Я без макіяжу.

– Ти прекрасна.

– Можеш не роззуватись. Підлога і так брудна.

– Ти хоч колись її миєш?

– Тільки для коханців.

– Хтось має бути?

Він увійшов до єдиної кімнати й плюхнувся на незастелене ліжко.

– А ти прийшов мені вставити? Якщо так, то я вимкну мобільний. Навіть презики десь маю. Треба поритись у шухлядах.

– Не парся. Ти не цікавиш мене, як жінка. Забацай кавки.

Вона пошаруділа китайськими плюшем на кухню.

Тік-так. Тік-так. Тік-так. Тік-так. Тік-так.

На стіні висів старий годинник із зозулею, котра щогодини виштовхувалася спеціальним механізмом з малого віконечка й кукала настільки голосно, що, мабуть, усі сусіди до першого поверху разом з перехожими за вікном безпомильно знали, котра зараз година.

Тік-так. Тік-так. Тік-так. Тік-так. Тік-так.

Від самого початку це були дивні стосунки. Ніхто з них не пам'ятав, коли, де і як вони познайомились. Але попри божевільний безлад в її квартирі, йому було тут затишно. Всю музику спокою створювали штори. Ці дві шмати темно-бордового цупкого крепу забезпечували півтемряву кімнати. Так менше помітна сивизна не витертих від пилюки меблів нібито-червоного дерева й надмір одягу по кутах. Так можна виспатись, коли всі набридають.

Тік-так. Тік-так. Тік-так. Тік-так. Тік-так.

Дивні стосунки. Він нічого про неї не знав. Вона ні про що його не розпитувала, а він і не бажав розповідати. Хоча чому дивні? Мабуть, такими мають бути ідеальні пари. Сидіти на кухні і пити. Каву. Вино. Горілку. Шампанське. Пиво. Чай. Що є. Те й пити. Курити. І мовчати. Годинами. А потім засинати в одному ліжку, наче старе подружжя, яке проіснувало сорок років у шлюбі й уже давно навіть не ненавидить одне одного.

Тік-так. Тік-так. Тік-так. Тік-так. Тік-так.

Напевно, вона закурила. До ніздрів хвилями докотився характерний запах. За звичкою він теж намацав у кишені власне нікотинове щастя. Не встаючи з ліжка, заповнив камери легень важким пекучим димом. Одразу ж відчув на грудях важкість бронзової попільнички з орлом. До голови завітала погана думка, що цим витвором ливарних станків можна запросто вбити.

Тік-так. Тік-так. Тік-так. Тік-так. Тік-так.

– Він у тебе дуже голосно цокає, – хлопець вказав на годинник.

– А що таке?

– Нервує.

– Кава на столі. Бухнем вина?

– Я підшитий.

– А я хочу.

За нею затраснулись двері квартири. Недопалок зламався акуратно посередині від притиску до дна попільнички. Руки вільно лягли обабіч тіла. Розслабились. Тіло стало важким, наче з цементу. Монотонне тікання годинника ніби віддалилося від нього настільки, що він його вже майже не чув. Примарна тиша огортала липким потоком. І було чути, як росте волосся на голові й шарудять на гілках завіконних дерев дрібні комашки. І ніяких думок. Повний релакс.

Тиша чорною дірою затягувала в себе. У декого відчуття, ще лежиш вниз. А він піднімався вгору. І несли його дух невидимі атоми-крейсери у відкритий космос. Стан невагомості. Повна апатія. І тиша всередині. Як павутина.

Хлопцеві уже примарювалися перші сновидіння, коли у порожній квартирі щось несподівано стукнуло. Невагомість щезла. Він розплющив очі. У прямокутнику дверей стояв і свердловий його єдиним оком літній чоловік з олівцем у голові. Хлопець повільно сів. Ні запитань. Ні слів.

Двобій поглядами тривав довго. Хлопець не наважувався встати. Чоловік не хотів підходити.

В голові – як на морі у повний штиль. Погляди. Погляди. Погляди.

Нарешті нездара-художник-Пікассо машинально провів рукою по простирадлу. Пальці наштовхнулись на щось дуже знайоме на дотик. Шершаве й пласке. Він підніс знахідку до очей. Звичайний аркуш акварельного паперу. Звідки?

Скільки хвилин потрібно, щоб розгадати загадку предмета, який невідь-звідки з'явився там, де найменше на нього чекали? Мабуть, доти, доки не відвернуть увагу сторонні рухи чийогось тіла. Особливо вихоплюють із задуми рухи тих тіл, про які знаєш, що вони швидше за все уже мертві.

Хлопець побачив, що літній чоловік захопився обома руками за олівець і поволі витягував його з ока. Йому враз закортіло увігнати дерев'яний предмет ще глибше, щоб той графітовим стержнем вийшов з другого боку черепа. Він різко підхопився з ліжка і... впав на брудну підлогу. В кімнаті нікого не було. Сон? Глюк?

Хлопець встав, обтрусився й пішов на кухню. Серце скажено стрибало. Він одним махом влив у себе практично цілу чашку вистиглої кави. На зубах заскреготів фус.

Клацнув замок дверей. Ноги й руки стали ватяні.

– Я вже є. Ти ще не передумав? Дивися, що я маю! Я вчора розжилась трохи на бабоси й можу тепер собі купити все на світі. Мартіні! А що? Один раз живем.

Кімнатний настінок забамкав. З дерев'яного кубла виштовхнуло зозулю на довгій жердині.

Бам-ку-ку, бам-ку-ку, бам-ку-ку, бам-ку-ку!

Він здригнувся. Від скронь цівками повз піт.

Він уважно подивився на неї і тихо сказав:

– Спини той гробаний годинник.

Напевно щось було таке в його погляді, що примусило її прислухатися до його прохання.

– Шиза?

Паніка поволі відпускала його. Знову накопилася звична апатія.

– Маєш пару гривень?

Вона розтулила руку й на витертий килим впало кілька монет і різнобарвних банкнот. Він підійшов, нахилився. Вигріб з тієї купки синій папірець з портретом Хмельницького. Решту позбирав і дбайливо поклав на трюмо.

– Я колись поверну... з процентами...

Двері за ним дзвінко й металево клацнули замком. Він прудко збіг сірими сходами з четвертого

поверху. Вулиця, як боксер, заліпила сонячним хуком в очі так, що спершу навіть заболіло. Він якось приречено втягнув у себе тепле повітря, наче студент на сесії перед тим, як зайти до аудиторії, де чекає розлючена попередніми незнайками екзаменаційна комісія. Запахав руки в кишені штанів. Згорбився, як покруч. Напевно, таким чином він намагався закритись від зовнішнього світу. Й пішов геть від її будинку.

А вона за годину відставила вбік спорожнілу пляшку з-під мартіні. Чергова порція добірного розширювача свідомості доживала свої останні мілілітри у простому гранчаку замість вишуканого кришталевого келиха. Коли жінка хмеліла, то вмикала телевізор. Бо в такі моменти самотність ставала настільки нестерпною, що хотілося просто з кимось погомоніти «по душах».

Переважно їй щастило на кілометри реклами. І тоді вона плакала над щасливим життям сімей, котрі збираються в чергову подорож, чи готують пропарено-зневоднену вермішель «Мівіну», після якої все буде смачно. Робила з ними дорожесні ремонти, годувала псів «Віскасом», а котів – «Педігріпалом». Виводила плями «Аріелем», зустрічала щирими

обіймами, скептичними реченнями та здивованими відкриттями Мухарського з «Тайдом», чистила зуби різними пастами, ліпила до білизни прокладки, які запобігають появі червоних плям на білих штанах під час місячних. І плакала, плакала, плакала. Ревла. Надривно й фальшиво. Так пускають сльози професійні актори або п'яні курви, які хочуть чужої жалості. І в неї могло бути все зовсім інакше, якби, якби, якби...

Та цього разу по телевізору диктор – модний мачо – приємним, професійно поставленим голосом розказував останні новини. Він одразу їй сподобався. І було не так важливо, що саме він говорив, бо фрази шматками проривалися крізь алкогольну завісу.

– Сьогодні на вулиці... вбивство... Жертвою... художник... який на громадських... хворим на алкоголізм... реабілітацію... Як повідомляють... органів, особу... встановлено. Це... світлину... екрані... Якщо... про... злочинця... чи... де-небудь... за номером 102.

– Бо-о-оже! Яке ж воно кльове! Я фігію! Ану ходи сюди, золотко. Дай я тебе чмокну. Ммм, який ти вкусняшка! Бухнем?

Скло склянки дзенькнуло об скло екрана.

– За тебе, морда з ящика.

Останні градусні краплі розтеклися вогнем по стравоходу. Зателенькав мобільний.

– Так. Я-а-а? Ні-і-іц. Хоч? Ну дава-а-а-й. Жду... Так. Де відро і швабра? Скільки вже можна цей срач терпіти! Вічно в цьому хаусі нічого не знайти!

***

– Ще немає аж такої великої біди, – заспокоював сам себе хлопець. – Ну вбив. І що? Чи мало людей на Землі гине? Є вбивці гірші за мене.

Він простував вулицею, не знаючи куди, бо варіанти вже вичерпались. І заколисував свою й без того напівздохлу совість безперервним бубонінням під ніс.

– Онопрієнко. Скільки числиться за Онопрієнком? П'ять десятків? І він це робив свідомо. Так, свідомо!

Хлопець ніколи не вмів керувати своїм голосом. А надто, коли хвилювався.

Люди йшли повз нього. Він ішов повз людей. Люди обзирали дивного хлопця, який бубонить собі під ніс. А він бачив тільки світ під ногами, обмацував поглядом горбики камінців у асфальті.

– Не. Ну той Онопрієнко завалив, тупо завалив більше п'яти десятків зовсім лівих, абсолютно невинних людей. І це було йому в кайф!

Зазвичай, якщо сильно стиснути кулаки, то побіліють пальці. А в нього почервоніли вуха й щоки.

Паркани. Лавиці. Будинки. Вікна. Вазони у вікнах на перших поверхах. Різноманітні штори. Недолугі вивіски. Обдерті двері під'їздів. Плитка на сходах, покреслена павутиною тріщин. Візерунки на плитці, втерті в однотонність тла сотнями пар капців. Площа. Вулиці. Ресторани. Церкви з проповідями та священиками. Маєтки умовно бідних. Кінотеатр, збудований ще за Брежнєва... Брів, не знати куди, маркуючи навколишнє косим поглядом з-під брів. А все те пропливало повз нього, як сміття пливе за течією. І люди дихали в потилицю, і покашлювали собі в руки.

– Чи можна кайфанути від убивства? Оно-прієнку було кльово, він кайфував. Чого ж мені так херово?

– Бо ти не звик убивати, – хтось прошепотів йому у вухо чоловічим і дуже знайомим голосом.

Його почули. Все... Хтось усе почув. Тепер він точно опиниться за ґратами.

Хлопець рвучко обернувся. Нікого. Здалось. А може, це його совість має такий голос? Хтозна. Адже ніхто не знає, як виглядає ота

совість. А вона, виявляється, ще й говорить людським голосом. Чітко так і розбірливо говорить. «Шиза?»

Авжеж! Він має гроші! І може купити квиток до села. Колись давно там жила його родина. Після родичів залишилася стара хата, де можна перебути певний час. Її стіни ще би мали стояти міцно. На подвір'ї є криниця, може, ще не висохла. Їжу якось випросить у людей. А потім... А потім буде свято. Якщо не загребуть.

І знайшовся сенс його життя – добратися до вокзалу. Сенс принаймні на найближчі кілька годин. Хлопець помітив, що заблукав й опинився чомусь в іншому кінці міста. На таксі немає грошей. Маршрутки на автостанцію звідси не ходять. Іде пішки. Уважно ступаючи. Переходячи дорогу на зелене світло для пішоходів. Тримаючи руки в кишенях. Бо якщо він їх витягне на світло, то всі побачать його гріх. Те, що він – Каїн. Бо всі ми – брати і сестри во Христі. Але так склалось.

– Але я маю виправдання! – напевно, так самого Архімеда не еврикувало, як зараз його. – Я можу сказати, що вбив у стані афекту!

А люди вже скося позирали на хлопця. Якась молодиця дала дитині другу руку. Хтось

міцніше затис сумку під пахвою. Дехто просто зупинився з думкою зателефонувати на 103. Мало що.

Та хлопець враз опам'ятався. Він опустил очі додолу й попрямував собі далі, покадрово вихоплюючи поглядом жести й міміку людей. І все вклалось у свої пази, заскрипіло, закрутилось. Двоногі гомініди пішли туди, куди й мали йти.

– Так, це і було у стані афекту. У стані афекту. Афе...

Бурмотіння звуковими хвилями перескакувало з молекули на молекулу в повітрі, пронизувало невидимими нитками простір. Воно пришивало людей одне до одного, дерева до людей, траву до дерев, траву до бруківки, бруківку до перил, перила до сходів. Чіплялось невидимими інформаційними гачечками за бетон будинків і поверталося назад до власника. І так увесь шлях він то заспокоював себе, то картав, то виправдовував. А в очах давно уже світилося сигнальне: «Тікати!»

– Онопрієнко – козел. А я не козел. Мені не в кайф. Мені не в кайф. Я так і скажу – мені не в кайф.

Останні сходинки й ось він – вестибюль автостанції.

Чи в усіх містах вокзальні споруди такі масивні? Тут відчувається суєта, заклопотаність. Тут дрімає безмежно терпеливе чекання. Тут гострое свобода, бо можна купити квиток і поїхати геть звідти, де набрид і набридли. І не повертатися назад.

Черга безкінечно зміїлась і рухалася зі швидкістю 1 людина за 2 хвилини. Одні підходили, інші відходили. Здавалося, що ту людську стоніжку з одного боку надломлювали, з іншого боку – доштуковували. Неминуче рухалась вона до знищення, безкінечно відроджувалась і відростала, як голова античної Гідри. І десь посередині рухався з нею й він. А навколо нього мріяли люди, щоб хоч якось знівелювати тяглість і депресивність чекання. Бо це можна зробити тільки невинним убивством часу, заповнюючи капсули свідомості думками про те, чого хочеться в цей момент найбільше, найсильніше. А в людей, зазвичай, дивні бажання. Жодної метафізики. Один суб'єктивний матеріалізм. На жаль, чи на щастя, є когорта людей, які не навчені мислити категоріями часу. Для них вартісне тільки те, що їх на даний момент оточує, бо вони можуть це помацати, понюхати, спожити. Тому й мріють про душ, про котлету в тарілці, про

бакси в гаманці, про холодне пиво в спеку, про рай на Сейшелах і персональних керманичів яхтою. І жодне, курва, жодне, стоячи в черзі за квитком у рай чи пекло повсякденності, не помріє про мир на землі. Про це думається чомусь тільки на цвинтарі, коли ховають загиблих дітей. І то не завжди.

Жінка за віконечком каси була огрядною, але чистою. Справно ввела в комп'ютер назву населеного пункту. Із касового апарата під акомпанемент механічних деталей виповз акуратний білий шматочок паперу з маленькими фіолетовими літерами. Квиток ліг на долоню й одразу ж ввібрав у себе її тепло.

Під'їхав автобус. Білий з червоною смугою. Зовсім, як «швидка допомога». Бракувало для повної ідентичності великого червоного хреста.

У нього третє місце. Для подорожі якраз ідеально. Можна дивитись на дорогу через лобове скло, не тримаючи голову постійно повернутою в один бік, від чого затерпають м'язи шиї.

До транспорту почали напихатись люди. Жінки з сумками. Чоловіки з сумками. Діти. Запахло парфумами. Найдешевшими, приторно-солодкими. Рибою й спітнілими тілами.

Дівчина тримала в руках чудернацький вазон – кактус, на якому розцвіла велика рожева квітка. І всі навколо говорили, говорили, говорили. Без упину. Тріскотіли. Пліткували. Садили у розмовах городи. Готували вечері. Хоронили мертвих і кляли живих. І все це перепускали крізь особливу мантру «Господи прости», як через зелений коридор на митниці, де стовідсотково подолаєш уявний кордон навіть без неуявного хабара, головне вчасно промовити чарівне словосполучення.

Але дивним чином та рівномірна балаканина й шум заспокоювали розхитану свідомість хлопця. Вона ковдрою налягала на його думки, присипляла, гасила невротичні адреналінові викиди в кров. Вона зтягувала, закликала пірнути без акваланга в безодню цих несистематизованих звуків, які клали невидимі тонкі пальці піаніста на повіки, і дві частинки тіла усе важчали й важчали.

Хтось безцеремонно опустив руку на плече. Над хлопцем нависло розчервоніле від спеки обличчя водія.

– Квиток де?

– Що?

– Білет показуй! – гаркнув чоловік.

– А, так, так.

Пасажир розтулив долоню, оголюючи тло тонкого паперу. Водій мимохідь поглянув на час відправлення, кинув коротке «Добре», сів за кермо, впустив до транспорту ще кілька одурманених літом пасажирів, зібрав з них «данину» й рушив.

Хотілося спати. Автобус гойдався, наче колиска. З боку в бік, з боку в бік. Рип-рип, рип-рип, рип-рип. Тіло дедалі глибше поринало в сон. Із закапелків свідомості проривалися уривки окремих фраз, проступали силуети невідомих людей на чужих вулицях. Темний привид Морфея бродив поміж них, торкаючи кожного тканиною чорного плаща. В його царстві якраз відцвітала весна, струшувала себе на землю абрикосовим цвітом. Рівномірним чудернацьким серпантинном. Хлопець проходив крізь людей і серпантинний цвіт, поки не порівнявся з фігурою в чорному плащі. Вони стояли навпроти один одного. Морфей схилив голову під капюшоном, руки заховані між складками чорного полотноспаду. Володар сонного царства торкнувся пальцем міжбрів'я хлопця. В той же час усі напівпрозорі привиди зі сну матеріалізувались, одночасно повернулись до нього і прошепотіли. Голосно так прошепотіли, майже прокричали: «Це мали

бути квіти!» Хлопець кинувся тікати. «Квіти! Квіти! Квіти!» – доганяло його з одного боку. «Не втечеш! Не втечеш! Не втечеш!» – било по чолі та в груди з іншого. Не розбираючи дороги біг. Перечепився. Впав. І... прокинувся.

За вікном автобуса парканилася зелень лісу. Дорога зовсім погана. Водію доводилось маневрувати між вибоїнами та ямами. Останні метри бездоріжжя перед відремонтованою дорогою були особливо знищеними.

Щоби позбутися нав'язливого відчуття манії переслідування, яке ще розпливалось масною плівкою по стінках реальності, хлопець почав вивчати ями на дорозі.

Автобус, скрегочучи, фиркаючи викидами з вихлопної труби, завиваючи колодками гальм, трусячись від кожного камінчика на дорозі, наче шини – це ніжні ніжки молодої принцеси, долав метр за метром безпуття до рівно встеленої дороги. Ще трохи. Попереду – закритий поворот, а перед ним – спасенний гостинець, на якому вже можна не шкодувати коліс. І тут хлопець помітив посеред пилу й вибоїн постать. Дуже знайому постать – на зустрічній смузі стояв сивий літній чоловік. У хлопця раптово настільки загострилось сприйняття, ніби в його очі хтось вмонтував дуже силь-

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі,
придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ